

Anti-pestprotocol basisschool De Ontmoeting

Inhoudsopgave

Doel

1. Preventie van pesten	3
2. Definitie van pesten en plagen	5
3. Cyberpesten	6
4. De betrokkenen	7
5. De gevolgen van pesten	7
6. Aanpak van pesten	7
- Vijfsporenaanpak	8
7. Ongewenst gedrag	9
- De zes Ontmoetingregels	9
8. Werkwijze gedragslogboek	10

Betrokken	<i>Team De Ontmoeting</i>
Verantwoordelijk	Gedragsspecialist Zahra Joukes
Besproken met team	23-6-2026
Laatst gewijzigd	26-6-2026

Doel

Dit protocol is geschreven als handleiding voor medewerkers van CBS De Ontmoeting om hen handvatten te geven in de preventieaanpak tegen pesten. Het doel is dat er voor alle leerlingen en teamleden een veilig en positief leeromgeving is waar iedere leerling uniek kan zijn en zich met plezier optimaal kan ontwikkelen. Ook willen we dat ouders zich prettig kunnen voelen in de school. Alle facetten in de preventieaanpak tegen de pesten zorgen ervoor dat het duidelijk is hoe er op De Ontmoeting wordt gewerkt aan het voorkomen van pesten, negatief gedrag en hoe er wordt gehandeld bij signalen van pesten.

1. Preventie op pesten

Ter voorkoming van pestgedrag worden in onze school de volgende methodes, werkwijze en maatregelen gehanteerd.

Groepsvorming

De groepen besteden elk jaar aandacht aan de groepsvormingsfases. De eerste weken van het nieuwe schooljaar hebben een cruciale rol bij de groepsvorming. De basis voor een veilig sociaal klimaat wordt gelegd. De fases van groepsvorming zijn:

1. Forming (oriënteren)
2. Storming (presenteren)
3. Norming (normeren)
4. Performing (presenteren)
5. Reforming (evalueren).

De eerste drie fases vinden ongeveer tot de herfstvakantie plaats, waarna de groep naar verwachting zich in de fase van performing bevindt. Er heerst een positieve sfeer in de groep. Wanneer er nog geen sprake is van een performingsfase, blijft de leerkracht met de groep werken aan het doorlopen van de stormingsfase. Bij het instromen van een nieuwe leerling in de groep, zal de groep de fases van groepsvorming opnieuw doorlopen. Pesten is een groepsprobleem, bij een positief groepsklimaat zal pesten minder snel voorkomen.

In de klassen wordt gebruikt gemaakt van het werkvormenboek van Jelly Bijlsma 'Aan de slag met: Groepsvorming!' om door middel van coöperatieve werkvormen te werken aan de groepsvorming. [Groepsvorming-Aan-de-Slag.pdf \(adobe.com\)](#)

[Goed van Start](#)

Door middel van klassenvergaderingen werkt de leerkracht samen met de leerlingen aan een positief leef- en leerklimaat. Hierdoor wordt er een wij-gevoel gecreëerd, de band tussen leerlingen en leerkracht wordt versterkt, een verantwoordelijkheidsgevoel voor elkaar wordt ontwikkeld en de sociale vaardigheden van de versterkt door coöperatieve werkvormen. Ook komen burgerschapsthema's hier aan bod.

Er wordt vanaf groep 1 gewerkt met de klassenvergaderingen. De groepen 1 t/m 3 en de taalklas hebben een aangepaste versie en de vergaderingen zullen kort, eenvoudig en visueel zijn. Ook wordt er gezamenlijk met de klas een klassendoel, klassenafspraken en groepsbeloningen opgesteld die in elke klas hangt en met regelmaat tijdens een wekelijkse vergadering wordt geëvalueerd en eventueel aangepast. De werkwijze van klassenvergaderingen staat beschreven in de kwaliteitskaart. [Kwaliteitskaart Goed van Start.docx \(sharepoint.com\)](#)

[Ontmoetingsregels](#)

In alle groepen worden De Ontmoetingsregels gehanteerd, aangevuld met eigen groepsafspraken. De Ontmoetingsregels hangen zichtbaar in de groep en in de gang. Ze vormen de leidraad in de gedragsverwachtingen die wij hebben naar leerlingen, ouders, leerkrachten en externen. De regels worden regelmatig herhaald tijdens lessen en sociale activiteiten en ook worden ze gecommuniceerd naar ouders.

[Lessen voor de sociaal-emotionele ontwikkeling](#)

Er wordt in elke klas de methode Kwink gehanteerd. Door het geven van de lessen wordt op een actieve wijze aandacht besteed aan positieve groepsvorming, omgaan met emoties, communiceren. De onderwerpen pesten en plagen worden in verschillende hoofdstukken behandeld. Aan de hand van Kwinkslagen worden er technieken in de aanpak van conflicten schoolbreed aangeleerd die leerlingen in de basis nodig hebben. Met de kwinkslagen wordt er stappen in het laten zien van gewenst gedrag aangeleerd. Daarnaast wordt er aandacht besteed aan het vergroten van de emotiewoordschat van leerlingen, zodat zij zich beter kunnen verwoorden in wat ze voelen.

[Leerlingvolgsysteem](#)

Om de sociaal-emotionele vaardigheden van de leerlingen goed in beeld te krijgen, wordt er naast de leerkrachtobservaties gebruik gemaakt van leerlingvolgsysteem Hart en Handen van IEP. De resultaten uit Hart en Handen moeten de leerlingen ook zelfinzicht geven. Het biedt de leerkrachten de mogelijkheid om hun eigen beeld van leerkrachten te onderbouwen en te objectiveren. Ook wordt jaarlijks de monitor sociale veiligheidsvragenlijst afgenomen bij de groepen 6, 7, 8 door middel een

vragenlijst in IEP. IEP stuurt de uitkomsten naar VenstersPO. De monitor wordt verantwoord naar het bestuur en de inspectie.

2. Definitie van pesten en plagen

Plagen is op een speelse manier een ander prikkelen met uitdagende, fysieke of verbale grapjes. Beide partijen zien het plagen meer als een spelletje. Plagen gebeurt vaak spontaan, is van korte duur en is niet met opzet om iemand te kwetsen. Beide partijen zijn gelijkwaardig aan elkaar. Er is geen winnaar of verliezer.

Van **pesten** is er sprake wanneer een leerling intentioneel, herhaaldelijk en langdurig wordt blootgesteld aan negatieve acties van één of meerdere personen waarbij er een machtsverschil tussen de gepeste en pester(s). De gepeste leerling kan zich meestal niet verdedigen. De negatieve acties zijn structureel tegen dezelfde leerling om hem/haar bewust te beschadigen.

Het machtsverschil ontstaat doordat de gepeste leerling kleiner of jonger is, minder verbaal of fysiek sterk is of wanneer de leerling tegenover een grotere groep staat. Pesten stopt niet na één keer, maar gebeurt vaak of duurt een lange tijd. Het gaat daarnaast ook vaak om dezelfde pester(s) die het op één leerling hebben gemunt. Een pester handelt ook zelden alleen. Meelopers versterken de machtspositie van de pester.

Plagen kan overgaan in pesten wanneer de machtsverhoudingen tussen de partijen groter worden. Dit kan doordat het grapje elke keer opnieuw wordt gemaakt, wanneer de ander aangeeft het niet meer leuk te vinden en er toch wordt doorgegaan en wanneer één partij de baas over de ander wordt.

Plagen	Pesten
Is onschuldig en gebeurt onbezonnen en spontaan. Gaat soms gepaard met humor.	Gebeurt berekenend (men weet meestal vooraf goed wie, hoe en wanneer men gaat pesten). Men wil bewust iemand kwetsen of kleineren.
Het gebeurt slechts tijdelijk.	Het gebeurt herhaaldelijk, systematisch en langdurig.
Speelt zich af tussen gelijken.	Ongelijke strijd. De onmachtsgevoelens van de gepeste staan tegenover de machtsgevoelens van de pester.
Is meestal te verdragen, of zelfs leuk maar kan ook kwetsend of agressief zijn.	De pester heeft geen positieve bedoelingen en wil pijn doen, vernielen of kwetsen.
Meestal één tegen één.	Meestal een groep (pester en meelopers) tegen één geïsoleerd slachtoffer.

Wie wie plaagt ligt niet vast. De tegenpartijen wisselen keer op keer.	Er bestaat een neiging tot een vaste structuur. De pesters zijn meestal dezelfde, net zoals de slachtoffers (mogelijk wisselend door omstandigheden).
--	---

Belangrijk is dat het niet uitmaakt of leerlingen echt worden gepest of niet. Wanneer een leerling ervaart dat hij of zij wordt gepest en hierdoor negatieve gevolgen ondervindt, zoals angst of onveiligheid, dient dit altijd serieus te worden genomen. Pesters handelen vaak doelbewust en zoeken momenten zonder toezicht, waardoor het signaleren van pestgedrag bemoeilijkt wordt. Daarnaast durft de gepeste leerling het pesten niet te melden, bijvoorbeeld uit schaamte of uit angst om als 'klikker' te worden gezien. Om deze redenen is het essentieel om de beleving van de leerling centraal te stellen, serieus te nemen en hier adequaat op te handelen (zie hoofdstuk 6).

Verschijningsvormen van pestgedrag

Er zijn verschillende soorten vormen van pestgedrag:

- Fysiek: slaan, schoppen
- Verbaal: uitschelden, belachelijk maken
- Materieel: spullen kapot maken, spullen laten kwijtraken
- Non-verbaal: rollende ogen, dodelijke blikken
- Sociaal: buiten sluiten, negeren
- Elektronisch: cyberpesten

3. Cyberpesten

Bij **cyberpesten** vindt het pesten plaats via sociale media. Dit kan gaan om kwetsende berichtjes, e-mails, ongewenste foto's of video's op sociale media. Dit kan bijvoorbeeld via sms, whatsapp, snapchat, instagram, youtube, Tik Tok, e-mail, roblox.

Niet elk gemeen gedrag op het internet is meteen cyberpesten. Het zijn een aantal voorwaarden om over cyberpesten te kunnen spreken:

1. Het doel is om te kwetsen. Dit kan zowel moreel als materieel.
2. Er is een machtsverschil
3. Het gedrag is herhaaldelijk en langdurig

Cyberpesten uit zich op vier verschillende manieren

	Zichtbaar voor het slachtoffer	Zichtbaar voor meerdere mensen
Beledigen	bv. beledigende berichtjes sturen	Bv. een beledigende post plaatsen op snapchat
Bedreigen	bv. via een berichtje dreigen dat je iemand in elkaar zal slaan	In een reactie op bv. TikTok dreigen dat je iemand in elkaar zal slaan
Uitlachen	Bv. een foto van iemand versturen	Een filmpje van iemand posten op bv. TikTok, Youtube.

Hinderen in sociale contacten	bv. iemand uitsluiten of online negeren	Inbreken in een account van iemand en hierin het profiel aanpassen en iemand belachelijk maken.
-------------------------------	---	---

De school beschikt over een mediacoach. De mediacoach verzorgt samen met lessen over o.a. het gebruik van socialmedia,. (CHristy even laten aanvullen)

4. De betrokkenen bij pesten

De gepeste leerling

Een gepeste leerling wordt vaak gepest omdat hij/zij anders is of anders gezien wordt door anderen. Dit kan zijn voorbeeld door hun uiterlijk, gedrag, gevoelens of sociale uitingsvormen. Een leerling dat gepest wordt, durft dat niet altijd thuis of op school te melden.

De pester

Dit zijn vaak de sterkeren in de groep. Ze lijken populair, maar dat hoeft te zo te zijn. Pesters zijn vaak onzeker en gebruiken hun pestgedrag om hun onzekerheid te verbloemen. Er kunnen diepere onderliggende oorzaken zijn waarom de leerling pest.

Meelopers en andere leerlingen

Dit zijn leerlingen die meedoen met het pestgedrag. Dit kan voortkomen uit de angst om zelf gepest te worden of om populairder te worden. Meelopers zijn ook leerlingen die niet meedoen, maar ook niet iets zeggen over het pestgedrag. Dit zorgt ervoor dat het pestgedrag in stand wordt gehouden.

5. De gevolgen van pesten

Pesten kan langdurige gevolgen hebben voor de gepeste leerling. Zonder tijdige interventie/preventie kunnen zowel fysieke als psychische problemen ontstaan, op korte én lange termijn.

Daarnaast kan pesten het aangaan en onderhouden van sociale relaties bemoeilijken, nu en in de toekomst. Gekwetste leerlingen lopen een groter risico op isolement en eenzaamheid.

Ook binnen de groep heeft pesten negatieve effecten: het veiligheidsgevoel neemt af, leerlingen kunnen angstig worden en elkaar minder vertrouwen. Openheid en spontaniteit verdwijnen, en er ontstaat een klimaat waarin weinig sprake is van echte vriendschappen.

6. Aanpak bij pesten

Op De Ontmoeting wordt pesten niet geaccepteerd en zal er met een duidelijke en krachtige reactie gehandeld worden op pestgedrag.

- Het probleem wordt serieus genomen
- Er worden individuele gesprekken gevoerd met de gepeste, pester en de meelopers/omstanders
- Er worden gepaste maatregelen genomen --> zie hoofdstuk 9.

- Er wordt een kindplan gemaakt met pester en eventueel meelopers om samen met de leerling(en) op papier te zetten hoe er gewerkt wordt aan gedragsverandering en wat hiervoor nodig is.
- Er vinden regelmatig gesprekken plaats met ouders over de voortgang
- De vertrouwenspersoon (Zahra Joukes) en de lb'ers zijn betrokken
- Er wordt verslaglegging gedaan in Parnassys

De Vijfsporenaanpak

Om in de school een veilig klimaat te behouden voor alle leerlingen wordt bij sprake van pestgedrag het Vijfsporenaanpak gehanteerd.

Spoor 1: de verantwoordelijkheid van de school

- Er wordt gezorgd dat de directie, alle leerkrachten, onderwijsondersteunend personeel, voldoende informatie hebben over pesten en de aanpak hiervan.
- Er is een preventief beleid.

Spoor 2: hulp bieden aan de gepeste leerling

- Het probleem wordt serieus genomen en er wordt naar de leerling geluisterd. Wanneer de leerling er laconiek over doet, wordt bekeken wat de oorzaak hiervan is.
- Er wordt uitgezocht wat er gebeurd is. De situatie wordt duidelijk.
- Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen.
- Waarbij nodig ervoor zorgen dat leerling deskundige hulp krijg (vb. weerbaarheidstraining)

Spoor 3: begeleiding aan de pestende leerling

- Bespreken wat het pestgedrag met een ander doet.
- Praten en uitzoeken naar de reden van het gedrag.
- Uitzoeken wat de leerling nodig heeft om niet te hoeven pesten
- Sterke kanten van de leerling belichten
- Ouders informeren en uitnodigen voor gesprek
- Nagaan of er hulp is van externen

Spoor 4: ouders van de gepeste en pestende leerling

- Samen werken met ouders om het probleem aan te pakken
- Zorgen van ouders over hun kind series nemen
- Ouders informeren mocht hun kind gevaar lopen, ook buiten de school
- Adviezen geven in hoe omgaan met hun pestende of gepeste kind
- Ouders informeren over de gesprekken die zijn gevoerd
- Indien nodig ouders verwijzen naar deskundige hulpverleners

Spoor 5: de klasgenoten

- Bespreken van het gedrag van de groep
- Bespreken van eigen verantwoordelijkheid
- Bespreken van eigen rol binnen het pestgedrag
- Samen met de groep zoeken naar een oplossing (dit niet in groepjesopstelling doen)
- Duidelijk in het gesprek is wat het onderwerp is en deze bewaken en ook duidelijk is wat de gespreksregels zijn.

7. Ongewenst gedrag

Op De ontmoeting vormen de zes Ontmoetingsregels een leidraad hoe wij willen dat leerlingen, leerkrachten en ouders zich gedragen. De regels zijn positief geformuleerd om de nadruk te leggen op gewenst gedrag. Het waarnemen van overtredingen op de regels kan echter per leerkracht verschillen en daarmee subjectief zijn. Om het handelen bij overtredingen objectiever te maken, zijn binnen het team concrete beschrijvingen van ongewenst opgesteld.

Onder ongewenst gedrag verstaan we gedrag dat een negatieve invloed heeft op leerlingen, leerkrachten of ouders en als belastend wordt ervaren. Dit kan zowel fysiek als mentaal van aard zijn. Gedrag dat een negatieve invloed heeft op het kind als de omgeving, kan leiden tot sociale problemen en belemmeringen in het functioneren op school.

De zes Ontmoetingsregels en de daarbij ongewenste gedragingen zijn:

1. Voor groot en klein, zullen we aardig zijn.

- Brutaal tegen de leerkracht zijn. Dit zowel verbaal als non-verbaal. Met non-verbaal wordt het volgende bedoeld: met de ogen rollen, wegwerpgebaar.
- Het buiten sluiten van anderen.
- Het doorgeven van briefjes doorgeven met roddels over een ander.

- Roddelen, zowel online als offline. Hieronder valt ook het gebruik van kwetsende emoji's. De leerkracht bespreekt online roddelen in de klas. Wanneer dit gedrag echter invloed heeft op de sfeer en het functioneren binnen de groep of bij een andere leerling, wordt een schriftelijke waarschuwing gegeven.
- Het herhaaldelijk voortzetten van negatief gedrag nadat een ander duidelijk heeft aangegeven dat dit moet stoppen.
- Het bedreigen van een ander
- Oneerlijk handelen, waaronder liegen of het niet erkennen van eigen ongewenst gedrag.
- Het vals beschuldigen van een ander

2. We gebruiken nette taal en dat doen we allemaal.

- Het geven van kwetsende of gemene bijnamen
- Het beleidigen van een ander.
- Schelden
- Schreeuwen
- Online schelden wanneer dit op school gebeurt.

3. We zullen goed voor spullen zorgen, dan kunnen we ze weer gebruiken morgen.

- Het beschadigen van eigen spullen, die van een ander of van de school. Wanneer eigendommen van een ander of van de school worden beschadigd, wordt verwacht dat de veroorzaker de schade vergoedt of het voorwerp vervangt.
- Het afmaken of stelen van spullen van een ander.
- Het gooien met spullen of het opzettelijk hard neerleggen van materialen.

4. Al ben je nog zo kwaad, zorg dat je je handen thuislaat.

- Het bedreigen van een ander, zowel een leerling als leerkracht. Dit gedrag valt tevens onder regel 1 en is van toepassing wanneer er sprake is van een gevoel van onveiligheid bij een leerling of leerkracht.
- Schoppen
- Slaan
- Duwen

5. Is het samen niet meer top? Los het zelf eerst op.

Maar krijg je het niet uitgepraat? Kijk dan of er een juf of meester staat.

6. Het goede voorbeeld geven we hier, daarvan hebben we allemaal veel plezier

8. Werkwijze gedragslogboek

Handelen bij ongewenst gedrag

In elke groep staat het gedragslogboek in de kast, dit is een groene map. Hierin worden de ongewenste gedragingen genoteerd. Elke jaar gaat de map met de groep mee naar het nieuwe leerjaar.

Ontmoetingsregel 1 & 2 gaan over de houding van leerlingen t.o.v. leerkrachten, schelden en pesten.

Ontmoetingsregel 3 & 4 gaan over vechten en het opzettelijk kapot maken van materialen.

Ontmoetingsregel 5 & 6 gaan over gewenst gedrag zoals we dat graag zien in de school.

Het niet naleven van de regel 1 t/m 4 heeft consequenties. Bij Ontmoetingsregels 1 en 2 kan er eerst maximaal 2 keer een schriftelijke waarschuwing aan de leerling gegeven worden. Ouders worden geïnformeerd over de overtreding, zodat er thuis met de leerling in gesprek gegaan kan worden. Ook wordt er van het gedrag in Parnassys een notitie van gemaakt onder aantekening gedragslogboek. Na die 2 keer verandert de schriftelijke waarschuwing in een eerste overtreding. Voor regel 3 en 4 wordt er direct over gegaan naar de eerste overtreding. De stappen in overtredingen zien er als volgt uit:

Eerste overtreding:

- Aantekening in het gedragslogboek
- Ouders worden persoonlijk geïnformeerd door de leerkracht
- Er wordt een notitie in Parnassys gemaakt onder aantekening gedragslogboek

Tweede overtreding: (binnen 8 lesweken na de 1^e overtreding)

- Aantekening in het gedragslogboek
- Er wordt een notitie in Parnassys gemaakt onder aantekening gedragslogboek
- Ouders worden persoonlijk geïnformeerd door de leerkracht
- De intern begeleider en directie worden op de hoogte gebracht.
- Leerkracht maakt samen met de leerling een kindplan om daarin afspraken vast te leggen met doelen om te werken aan positief gedrag. Het kindplan wordt met de intern begeleider besproken. Ouders worden geïnformeerd over het kindplan

De leerling maakt 1 dag eigen werk in een andere groep

Derde overtreding: (binnen 8 lesweken na de 2^e overtreding)

- Aantekening in het gedragslogboek
- Er wordt een notitie in Parnassys gemaakt onder aantekening gedragslogboek
- Ouders worden uitgenodigd voor gesprek met directie en leerkracht
- Ouders worden op school uitgenodigd voor een gesprek met leerling, leerkracht en directie
- De consequenties en vervolgstappen worden met elkaar besproken. Een vervolgstap kan zijn dat er een vervolggesprek komt met ouders, leerling, leerkracht en intern begeleider.
- Het kindplan wordt geëvalueerd en aangepast met de nieuwe afspraken die in het gesprek zijn afgesproken.
- De leerkracht maakt in Parnassys een verslag van het gesprek

De leerling maakt 2 dagen eigen werk in een andere groep

Vierde overtreding: (binnen 8 lesweken na de 3^e overtreding)

- Aantekening in het gedragslogboek

- Er wordt een notitie in Parnassys gemaakt onder aantekening gedragslogboek
- Ouders worden uitgenodigd voor gesprek met leerling, leerkracht, intern begeleider en directie
- De consequenties en vervolgstappen worden met elkaar besproken
- Het kindplan wordt geëvalueerd en aangepast met de nieuwe afspraken die in het gesprek zijn afgesproken.
- De leerkracht maakt in Parnassys een verslag van het gesprek. Deze wordt door ouders ondertekend en in Parnassys gezet

De leerling maakt 2 dagen eigen werk in een andere groep.

***Vijfde overtreding:* (binnen 8 lesweken na de 4^e overtreding)**

- Aantekening in het gedragslogboek
- Er wordt een notitie in Parnassys gemaakt onder aantekening gedragslogboek
- Ouders worden uitgenodigd voor gesprek met leerling, leerkracht, intern begeleider en directie
- De eerste stap uit het beleidsstuk 'Toelaten, schorsen en verwijderen van leerlingen' wordt door de directie toegepast

De leerling wordt 1 dag geschorst.

Na de schorsing worden de stappen uit het beleidsstuk over vervolgstappen na een eerste schorsing gevolgd.